

บทที่ 1

บทนำ

1. ที่มาและความสำคัญของปัญหา

การก่อการร้ายเป็นอาชญากรรมที่มีความรุนแรง สร้างความเสียหายให้กับผู้คนที่ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และทรัพย์สิน เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นล่าสุดและเป็นข่าวดังไปทั่วโลกคือการที่กลุ่มผู้ก่อการร้ายลอบวางระเบิดใกล้อาคารติดกับสถานทูตสหรัฐอเมริกาในกรุงไนโรบี ประเทศเคนยา และที่บริเวณติดกับสถานทูตสหรัฐอเมริกา ในกรุงดาร์เอสซาลาม ประเทศแทนซาเนีย ในเวลาใกล้เคียงกัน คือเมื่อเวลาประมาณ 14.35 น. ของวันที่ 7 สิงหาคม 2541 ตามเวลาของประเทศไทย ซึ่งยอดผู้บาดเจ็บและเสียชีวิตจากการลอบวางระเบิดดังกล่าวทั้งสองแห่ง มีประมาณ 200 คน และบาดเจ็บประมาณ 2,200 คน ซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่มีความรุนแรง สร้างความเสียหายและความหวาดกลัวให้กับผู้คนทั่วโลก

สุบรรณ แสงพรรณ (2527 : 12) กล่าวว่า สำหรับในประเทศไทยขบวนการโจรก่อการร้ายในเขตพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ได้เริ่มก่อตัวประกอบอาชญากรรมต่าง ๆ มาตั้งแต่ปี พ.ศ.2491 จนถึงปัจจุบัน ซึ่งเป็นระยะเวลาที่ยาวนานกว่าครึ่งศตวรรษ โดยยกเอาเงื่อนไขทางด้านสังคม จิตวิทยา ซึ่งเกี่ยวข้องกับความรู้สึก ค่านิยม ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม และวิถีชีวิตของประชาชนส่วนใหญ่ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส เป็นเงื่อนไขในการประกอบอาชญากรรม

นอกจากนี้การก่อการร้ายในประเทศไทยนั้นก็มีรูปแบบต่าง ๆ หลายรูปแบบ เช่น การลอบวางระเบิดในสถานที่ต่าง ๆ การใช้กำลังหรือวิธีการลอบทำร้ายเจ้าหน้าที่ของรัฐ การลอบวางเพลิง และการเรียกค่าคุ้มครองเป็นต้น ซึ่งการก่อการร้ายที่เกิดขึ้นในจังหวัดชายแดนภาคใต้นั้น มีประวัติศาสตร์มาจากการดำเนินการที่มีจุดหมายที่ชัดเจนคือ การแบ่งแยกดินแดน ซึ่งความต้องการที่จะจัดตั้งรัฐอิสระปกครองตนเอง เป็นแนวคิดของขบวนการก่อการร้ายแบ่งแยกดินแดนมาตั้งแต่ พ.ศ. 2490 เป็นต้นมา รัฐบาลไทยได้ต่อสู้กับขบวนการก่อการร้ายแบ่งแยกดินแดนนี้มาไม่น้อยกว่า 40 ปี ได้ทุ่มเททรัพยากรและงบประมาณไปเป็นจำนวนมหาศาล

และอรัง สุทธศาสตร์ (2519 : 3) ได้กล่าวว่าเนื่องจากปัญหาชายแดนภาคใต้เป็นปัญหาที่มีลักษณะเฉพาะพิเศษ รัฐจึงได้กำหนดนโยบายและงบประมาณพิเศษเฉพาะขึ้นมาสำหรับใช้เฉพาะจังหวัดชายแดนภาคใต้เท่านั้น โดยเฉพาะในปี พ.ศ. 2535 – 2537 จังหวัดชายแดน

ภาคใต้มีความต้องการงบประมาณจำนวนมากถึง 15,000 ล้านบาท นอกจากนี้นโยบายเฉพาะที่ใช้เฉพาะพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ (พ.ศ. 2537 – 2541) ก็ยังคงได้รับความสนใจ ถูกนำมาใช้และเร่งรัดติดตามผลอยู่ตลอดเวลา

แม้ว่าการปราบปรามโจรคอมมิวนิสต์มลายา ในภาคใต้ จะได้รับการดำเนินการแก้ไขโดยใช้นโยบายต่าง ๆ จนกระทั่งมีการสลายตัวไปเป็นผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย จนถึงได้ว่าโจรคอมมิวนิสต์มลายา ได้หมดสิ้นไปจากภาคใต้ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2524 เป็นต้นมาแล้วก็ตามแต่ หมายเหตุ ลีลานนท์ (2537 : 118) ยังเชื่อว่า ความจริงแล้วขบวนการก่อการร้ายยังคงมีการเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลาในพื้นที่ 3 จังหวัดภาคใต้ของไทย คือ จังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส ซึ่งกลุ่มของขบวนการโจรก่อการร้าย ที่ยังคงมีการปฏิบัติการทางทหารซึ่งมีความรุนแรงและกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงของชาติอยู่ในพื้นที่ดังกล่าวนี้ โดยรวมมีอยู่เพียง 2 กลุ่ม คือ กลุ่มพูโล (PULO) และกลุ่ม บี อาร์ เอ็น (BRN) ซึ่งประมาณการว่ามีกำลังติดอาวุธรวมกันไม่เกิน 40 – 50 คน ส่วนข่าวสารที่ปรากฏในสื่อมวลชนส่วนใหญ่แล้วจะเป็นกลุ่มโจรมินจาชัพ หรือกลุ่มแอบอ้างสถานการณ์ เพื่อสร้างอิทธิพลส่วนบุคคลหรือหาประโยชน์ส่วนตัว ซึ่งสามารถสรุปสถานะการณ์การก่อการร้ายตามเอกสารการสรุปรายงานการปฏิบัติงานของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน ภาค 4 ของกองทัพภาคที่ 4 ตั้งแต่ตุลาคม 2541 – กรกฎาคม 2542 ได้ดังนี้

1. เกิดการก่อการร้ายในพื้นที่จังหวัดยะลา	11	ครั้ง
2. ในพื้นที่จังหวัดปัตตานี	11	ครั้ง
3. ในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส	28	ครั้ง
รวม	50	ครั้ง

จากการสรุปของกองทัพภาคที่ 4 ทำให้ทราบว่า การก่อการร้ายจำนวน 50 ครั้ง ดังกล่าวเป็นการกระทำของกองกำลังติดอาวุธของขบวนการพูโล ทั้งใหม่และเก่า โดยเป็นการลอบวางระเบิด 13 ครั้ง ลอบยิง 24 ครั้ง ขวางระเบิด 8 ครั้ง วางเพลิง 5 ครั้ง มีการปะทะกันกับเจ้าหน้าที่ 9 ครั้ง

การก่อการร้ายใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ในช่วงเดือนมกราคม 2541 มีการกระทำอย่างต่อเนื่องและค่อนข้างรุนแรง เช่น ลอบทำร้ายเจ้าหน้าที่ และฆ่าเจ้าหน้าที่ตำรวจ ยิงป้อมยาม จุดตรวจ ที่พักสายตรวจของตำรวจภูธรท้องที่ ขวางระเบิดตามสถานที่ต่าง ๆ โดยเฉพาะการปฏิบัติการกับเจ้าหน้าที่ตำรวจภูธร กลุ่มผู้ก่อการร้ายได้กระทำการอย่างรุนแรงและต่อเนื่องอย่างไม่เคยปฏิบัติมาก่อน จึงทำให้ภาพรวมของ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ไม่มีความสงบเรียบร้อย

จากที่กล่าวมาทั้งหมดจะเห็นได้ว่าปัญหาการก่อการร้ายในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นปัญหาพิเศษที่แตกต่างจากปัญหาของภาคอื่น ๆ ซึ่งการป้องกันปราบปรามต้องใช้วิธีการที่พิเศษอาศัยเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความสามารถ แม้ว่ารัฐบาลจะทุ่มเทงบประมาณ ตลอดจน

ทรัพยากรต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นตัวบุคลากรเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน หรืออาวุธยุทธโปกรณ์ต่าง ๆ ก็ยังไม่สามารถป้องกันปราบปรามการก่อการร้ายในจังหวัดชายแดนให้หมดสิ้นไป ยังคงมีการสูญเสียกำลังพลและอาวุธยุทธโปกรณ์ต่าง ๆ เกิดขึ้นในการปฏิบัติงาน ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาว่าปัจจัยใดบ้างที่มีผลกระทบต่อ การป้องกันปราบปรามการก่อการร้ายของเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ปฏิบัติงานดังกล่าว ซึ่งจะได้ นำผลการศึกษาวินิจฉัยมาใช้เป็นแนวทางในการป้องกันปราบปรามการก่อการร้ายในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยต้องการศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ การป้องกันปราบปรามการก่อการร้ายของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการป้องกันปราบปรามการก่อการร้ายในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้คือ จังหวัดยะลา ปัตตานี และนราธิวาส โดยกำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

1. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ การป้องกันปราบปรามการก่อการร้ายของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ทั้ง ปัจจัยด้านภูมิหลัง ระยะเวลาในการทำงาน ปัจจัยด้านสังคม ภูมิประเทศ การเลื่อนขั้นพิเศษ และการได้รับเงินเพิ่มพิเศษ
2. เพื่อศึกษาถึงผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการป้องกันปราบปรามการก่อการร้าย
3. เพื่อศึกษาถึงแนวทางในการป้องกันปราบปรามการก่อการร้ายในพื้นที่ดังกล่าว

3. ขอบเขตของการศึกษาวิจัย

ผู้วิจัยจะทำการศึกษาเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันปราบปรามการก่อการร้ายในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้คือ ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส เท่านั้น เนื่องจากในจังหวัดดังกล่าวยังคงเป็นพื้นที่เคลื่อนไหวของกลุ่มผู้ก่อการร้ายซึ่งยังคงสร้างปัญหาให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจอยู่ตลอดเวลา และกลุ่มประชากรที่ทำการศึกษาคือ เจ้าหน้าที่ตำรวจภูธร และตำรวจตระเวนชายแดน ทั้งชั้นสัญญาบัตรและชั้นประทวน ที่ปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่ดังกล่าว และในการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาถึงการก่อการร้ายที่เกิดขึ้นในรอบ 2 ปี คือ ปี พ.ศ. 2540 – 2541

4. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ทราบถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ ในการป้องกันปราบปรามการก่อการร้ายในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้
2. ผลการศึกษากลับจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ศึกษาถึงปัญหาและการป้องกันปราบปรามการก่อการร้ายในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ต่อไป
3. สามารถนำผลการศึกษามาปรับใช้ในการแก้ไขปัญหการก่อการร้ายที่เกิดขึ้นในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย